

De PRWHE-DLV:

De Nederlandse versie van de Patient Rated Wrist/Hand Evaluation

A.J. Videler * , Ton A.R. Schreuders **

Introductie

De *Patient Rated Wrist/Hand Evaluation* (PRWHE) vragenlijst is in 1998 ontwikkeld door Joy MacDermid en is specifiek voor pols en handproblemen zoals de patiënt die ervaart in het dagelijkse leven (MacDermid, *et al* 1998). De PRWHE bevat vragen over zowel de mate van pijn in de pols/hand als de ervaren beperkingen in dagelijkse activiteiten en is dus, volgens de *International Classification of Functioning Disability and Health* (ICF) een meetinstrument op zowel functie als activiteiten niveau (WHO 2001).

Zowel nationaal als internationaal geven handchirurgen en handtherapeuten aan dat er behoefte bestaat aan het standaardiseren van assessments. Voor het evalueren van de bovenste extremiteiten zijn op functieniveau al enkele betrouwbare en valide meetinstrumenten beschikbaar. Enkele bekende voorbeelden zijn de goniometer (gewrichtsmobiliteit), de Jamar dynamometer (knijpkracht), en de Semmes-Weinstein monofilamenten (sensoriek). Met een vragenlijst zoals de PRWHE kan op een gestandaardiseerde methode inzicht verkregen worden in de *subjectieve beleving* van patiënten op het gebied van pijn, esthetiek en beperkingen in dagelijks activiteiten.

De *Disabilities of the Arm, Shoulder and Hand questionnaire* (DASH) en de *Michigan Hand Outcomes Questionnaire* (MHOQ) zijn veel gebruikte vragenlijsten voor patiënten met aandoeningen van de bovenste extremiteit (Chung, *et al* 1998, Hudak, *et al* 1996). Deze vragenlijsten zijn reeds in het Nederlands vertaald (Huijsmans, *et al* 2001, Veehof, *et al* 2002). De PRWHE is echter, in tegenstelling tot de DASH en de MHOQ, specifiek ontwikkeld voor patiënten met polsproblemen en is een waardevolle en eenvoudig te gebruiken vragenlijst gebleken. In de Engelse literatuur zijn in verschillende patiënten- populaties de betrouwbaarheid, validiteit en responsiviteit getest en gepubliceerd (MacDermid and Tottenham 2004). Omdat er nog geen officiële Nederlandse vertaling van deze vragenlijst bestaat hebben we de PRWHE vertaald; de *Dutch Language Version* (PRWHE-DLV). Deze vertaling is gedaan vol-

gens de *Recommendations for the Cross-Cultural Adaptation of Health Status Measures* (Guillemin, *et al* 1993).

Ontstaan PRWHE

MacDermid heeft honderd leden van de *International Wrist Investigators* groep per post gevraagd mee te helpen de inhoud en de structuur van PRWHE samen te stellen. De *response rate* was 66%. De deelnemende specialisten beschreven dat zij in de klinische praktijk meestal de *range of motion*, de röntgenfoto's en de knijpkracht gebruikten als objectieve metingen. Vragen over pijn, werk en dagelijkse activiteiten werden vaak gesteld als subjectieve evaluatie, maar zonder gebruik van een gestandaardiseerde en kwantificeerbare schaal. De gezondheidsvragenlijsten zoals de SF-36 werden als te lang bevonden en bevatten geen onderdelen betreffende de pols. Er werd daarom een nieuw meetinstrument ontwikkeld, ontworpen om de functie van de aangedane pols te meten; eenvoudig, kort en gemakkelijk te noteren en gebruik makend van de primaire concepten van pijn en beperkingen in functionaliteit van het dagelijks leven. De vragen over de pijn werden zó ontworpen dat ze sensitief zouden zijn voor milde pijn, dat wil zeggen: pijn die alleen tijdens een activiteit optreedt en meer ernstige pijn, pijn die ook in rust voorkomt. De vragen uit het onderdeel *specifieke activiteiten* zijn zó samengesteld dat ze activiteiten betreffen die over het algemeen met één van beide handen door een meerderheid van patiënten regelmatig wordt uitgevoerd, specifiek zijn voor diverse polsproblemen waarbij de beweeglijkheid en de kracht van de pols zijn aangedaan en gemakkelijk te begrijpen zijn voor de meeste patiënten. De vragen over de *gebruikelijke activiteiten* behandelen vier domeinen: persoonlijke verzorging (aankleden, wassen), huishoudelijk werk (schoonmaken, onderhoud), werk (uw baan of ander dagelijks werk) en hobby's en vrijetijdsbesteding.

Er werd gekozen voor een 0 tot 10 schaal omdat een numerieke score voor patiënten acceptabel, gemakkelijk en gevoeliger voor verandering is. Een totale score van 100 kan worden bereikt

door de pijnscore (som van vijf punten) en de beperkingen (som van tien punten, die door 2 wordt verdeeld) te berekenen.

De eerste naam van de vragenlijst was *Patient-Rated Wrist Evaluation* (PRWE). Later is echter de term *wrist* vervangen door *wrist/hand* (MacDermid, et al 1998). Ook is er in de nieuwe versie een optioneel deel over cosmetiek toegevoegd welke overigens niet in de score wordt megeteld.

Hoe de PRWHE te scoren?

De patiënt geeft zijn/haar mate van pijn en hinder in dagelijkse activiteiten aan op een schaal van 0 tot 10. Het deel over de pijn omvat 5 vragen waarbij een score van '0' geen pijn aangeeft en een score van '10' de ergste pijn. Het tweede deel van de vragenlijst bestaat uit vragen over de functionaliteit van de pols/hand. In dit onderdeel wordt de patiënt gevraagd de hoeveelheid moeite aan te geven die hij/zij in de afgelopen week ervaren heeft tijdens het uitvoeren van enkele specifieke en gebruikelijke activiteiten. Een score van '0' geeft aan dat de patiënt bij de betreffende activiteit geen moeite heeft ervaren en een score van '10' geeft aan dat het niet mogelijk was om de activiteit uit te voeren. Vragen over de functionaliteit van de pols/hand betreffen vragen over *specifieke activiteiten* (6 vragen) en *gebruikelijke activiteiten* (4 vragen).

Behalve subscores kan er ook een totale score (0-100) worden berekend waarbij de onderdelen over de pijn en over de functionaliteit evenredig worden gewogen. De pijnscore wordt bepaald door de som te nemen van de 5 pijn items (0-50) en de functionaliteitscore door de som van de 10 items, gedeeld door 2 (0-50). De totale score is de som van de pijn en functionaliteitscore (0-100).

Als de patiënt een vraag niet heeft ingevuld, controleert de onderzoeker of de patiënt de activiteit niet kan doen vanwege zijn/haar pols en/of handprobleem. Indien dit het geval is wordt er een '10' ingevuld. Als de patiënt de activiteit zelden of nooit doet dan wordt de patiënt aangemoedigd om een schatting te geven van de hoeveelheid moeite en toch een getal in te vullen. Als de patiënt nooit een dergelijke activiteit uitvoert dan kan de patiënt de vraag open laten en vult de onderzoeker het gemiddelde van de overige, wel ingevulde waardes in.

Betrouwbaarheid van de PRWHE

De PRWHE is op betrouwbaarheid onderzocht bij patiënten met een distale radiusfractuur (n=64) (MacDermid, et al 1998) en bij patiënten met een scaphoidfractuur (n=35) (MacDermid, et al 1998). De betrouwbaarheid was uitstekend op zowel de korte termijn (2-7 dagen, ICC > = 0.90) als op de

lange termijn (1 jaar, ICC = 0.91). De pijn subschaal had ook uitstekende korte en lange termijn betrouwbaarheid (ICC = 0.90, 0.91). De activiteiten subschaal had een uitstekende korte termijn (ICC > = 0.88) en redelijke lange termijn betrouwbaarheid (ICC = 0.61).

Ook de validiteit is bepaald bij patiënten met een distale radiusfractuur (n=101) en bij patiënten met een scaphoidfractuur (n=35) (MacDermid, et al 1998). Zowel de PRWHE als de SF-36 zijn bij dit onderzoek ingevuld. Knijpkracht, vaardigheden en mobiliteit werden gemeten op baseline en bij 2, 3 en 6 maanden follow-up. De PRWHE gaf 74% verbetering aan na 6 maanden terwijl de SF-36 16% verbetering aangaf. Om de *criterion* validiteit tussen de PRWHE en de SF-36 te bepalen werd een Pearson correlatiecoëfficiënt berekend. Matige correlaties werden gevonden in zowel de radiusfractuur groep (r = -.52) en de scaphoidfractuur groep (r = -0.61).

Conclusie

De *Patient Rated Wrist/Hand Evaluation* (PRWHE) is een korte en eenvoudig te gebruiken vragenlijst specifiek voor patiënten met pols en handproblemen. De PRWHE bevat vragen over de mate van pijn in de pols/hand, de ervaren beperkingen in dagelijkse activiteiten en een optioneel deel over cosmetiek. De vragenlijst is nu op officiële wijze in het Nederlands vertaald; de *Dutch Language Version* (PRWHE-DLV). Om de vragenlijst voor toekomstig wetenschappelijk onderzoek te kunnen gebruiken is het echter nog wel nodig dat de psychometrische eigenschappen (betrouwbaarheid en validiteit) van de Nederlandse versie van de PRWHE worden bepaald.

Bijlage: de Nederlandse versie van de Patient Rated Wrist/Hand Evaluation (PRWHE-DLV)

Literatuur

- Chung, K.C., Pillsbury, M.S., Walters, M.R. & Hayward, R.A. (1998) Reliability and validity testing of the Michigan Hand Outcomes Questionnaire. *J Hand Surg [Am]*, 23, 575-587.
- Guillemin, F., Bombardier, C. & Beaton, D. (1993) Cross-cultural adaptation of health-related quality of life measures: literature review and proposed guidelines. *J Clin Epidemiol*, 46, 1417-1432.
- Website The Patient-Rated Wrist Evaluation (PRWE) © User Manual December 2000
http://www.srs-mcmaster.ca/Portals/20/research_resources/PRWE_PRWHEUserManual_Dec2007.pdf
- Huijsmans, R., Sluter, H. & Aufdemkampe, G. (2001) Michigan Hand Outcomes Questionnaire – DLV. Een vragenlijst voor patiënten met handfunctieproblemen. *Fysio Praxis*, 9, 38-41.
- MacDermid, J.C. & Tottenham, V. (2004) Responsiveness of the disability of the arm, shoulder, and hand (DASH) and patient-rated wrist/hand evaluation (PRWHE) in evaluating change after hand therapy. *J Hand Ther*, 17, 18-23.
- MacDermid, J.C., Turgeon, T., Richards, R.S., Beadle, M. & Roth, J.H. (1998) Patient rating of wrist pain and disability: a reliable and valid measurement tool. *J Orthop Trauma*, 12, 577-586.

Volledige lijst op aanvraag bij de redactie.

De Nederlandse versie van de
PATIENT RATED WRIST/HAND EVALUATION (PRWHE-DLV*)

Naam: Datum afname:
Geboortedatum:

Met het beantwoorden van de onderstaande vragen helpt u ons inzicht te krijgen in de problemen van uw pols/hand gedurende de afgelopen week. U beschrijft uw gemiddelde polsklachten die u tijdens de afgelopen week ervaren heeft op een schaal van 0 tot 10.

Geef u a.u.b. op alle vragen antwoord. Indien u een bepaalde activiteit niet uitgevoerd heeft, geef dan een schatting van de pijn of moeite die u zou ervaren. Indien u een activiteit nog nooit heeft uitgevoerd mag u de vraag open laten.

1. PIJN											
Geef de gemiddelde hoeveelheid pijn aan die u in de afgelopen week in uw pols heeft ervaren door op een schaal van 0 tot 10 het getal te omcirkelen dat het beste uw pijn weergeeft. Een nul (0) geeft aan dat u geen pijn had en een tien (10) de ergste pijn. Als u de activiteit niet kon uitvoeren vanwege de pijn omcirkelt u ook een tien.											
Beoordeel uw pijn gedurende de afgelopen week											
	Geen pijn					Ergste pijn					
In rust?	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Tijdens een activiteit met herhaalde pols/hand bewegingen?	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Tijdens het optillen van een zwaar voorwerp?	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Hoe erg was de pijn op zijn ergst?	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Nooit					Altijd					
Hoe vaak had u pijn de afgelopen week?	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Zie ommezijde

1

Figuur 1: PRWHE-DLV vragenlijst blz. 1

Download de PRWHE-DLV van www.handweb.eu/handresearch/ of van www.handtherapie.com/ledeninfo

2. FUNCTIONALITEIT											
A. Specifieke activiteiten											
Geef de hoeveelheid moeite aan die u de afgelopen week heeft ervaren tijdens het uitvoeren van elk van de onderstaande activiteiten, door op een schaal van 0 tot 10 het getal te omcirkelen dat het beste uw moeite weergeeft. Een nul (0) geeft aan dat u geen moeite heeft ervaren en een tien (10) geeft aan dat het voor u zoveel moeite kostte dat het niet mogelijk was om de activiteit uit te voeren.											
	Geen Moeite									Niet mogelijk	
Een deurknop omdraaien met mijn aangedane hand	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Knopen van een shirt dichtmaken	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Vlees snijden met een mes in mijn aangedane hand	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Mijn aangedane hand gebruiken bij het opdrukken uit een stoel	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Een voorwerp van 5 kilo dragen met mijn aangedane hand	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Toiletpapier gebruiken met mijn aangedane hand	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

B. Gebruikelijke activiteiten											
Geef de hoeveelheid moeite aan die u de afgelopen week heeft ervaren tijdens het uitvoeren van de onderstaande activiteiten, door op een schaal van 0 tot 10 het getal te omcirkelen dat het beste uw moeite weergeeft. Met "gebruikelijke activiteiten" bedoelen we activiteiten zoals u ze uitvoerde voordat u uw klachten kreeg, op een voor u gebruikelijke wijze. Een nul (0) geeft aan dat u geen moeite heeft ervaren en een tien (10) geeft aan dat het voor u niet mogelijk was om de activiteit uit te voeren.											
	Geen Moeite									Niet mogelijk	
Persoonlijke verzorging (aankleden, wassen)	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Huishoudelijk werk (schoonmaken, onderhoud)	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Werk (uw baan of ander dagelijks werk)	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Hobby's en vrijetijdsbesteding	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

3. COSMETIEK											
Hoe belangrijk is het uiterlijk van uw hand voor u?	☐ Erg belangrijk ☐ Enigszins belangrijk ☐ Niet belangrijk										
	Heel tevreden					Heel ontevreden					
Geef aan hoe tevreden u was met het uiterlijk van uw pols/hand gedurende de afgelopen week	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Heeft u nog opmerkingen?											

Referentie
 MacDermid JC, Tottenham V. Responsiveness of the disability of the arm, shoulder, and hand (DASH) and patient-rated wrist/hand evaluation (PRWHE) in evaluating change after hand therapy. Journal of Hand Therapy. 2004 Jan-Mar;17(1):18-23.

* Vertaald met toestemming van Joy MacDermid (Mei 2008) door A.J. Videler & T.A.R. Schreuders

Figuur 2: PRWHE-DLV vragenlijst blz. 2

*Annemieke Videler, MSc, fysiotherapeut/handtherapeut afdeling Revalidatie AMC / Praktijk 4hands, Amsterdam, lid van de Commissie Profilering en Kwaliteitsbevordering van het NGHT en lid van de Education Committee van de EFSHT

**Dr. Ton Schreuders, fysiotherapeut/handtherapeut. Wetenschappelijk onderzoeker afdeling, Revalidatie Erasmus MC Rotterdam en voorzitter van de Permanent Scientific Committee van de European Federation of Societies for Hand Therapy (EFSHT)